

מהחברים

מתחברים יחד לתורה הזמנית

היכל הגוזנים

סוד העיבור

עצם החכמה - שיש סוד תמיד!

קנה לך חבר

וכשנכללים יחד - נעשה שמחה.

תשעים ימים לראש השנה.

ישנה נקודה בשמחה פורצת הגבולות **שמתחדשת בכל ראש השנה באומן**, שמקבלת עומק פנימי יותר על פי קשרי תורה ס"א.

שיאה של תורה ס"א - היא השמחה הגדולה.

אך התהליך המוביל אליה, מורכב וארוך.

מתגברים על האדם דינים וצמצומים. קשיים גשמיים. מחנק בחשבון הבנק או בתנאי החיים. קשיים רוחניים. התמודדויות בגידול הילדים או בהתקרבות האישית לה'.

התיקון לכל אלו - 'השכל הכולל'.

הנסיעה לצדיק לראש השנה, היא ממתיקה את כל הדינים, והבעיות - מסתדרות.

כאשר הבעיות נפתרות, בא רוגע אל הלב, **אבל עדיין לא באה שמחה!**

שמחה באה רק על ידי התכללות הנפשות, והאהבה שבין החברים.

הרב מטשעהרין זצ"ל מתאר את נפלאות ראש השנה, "כל אנ"ש נוסעים בכל שנה לאומן להשתטח על קברו הקדוש, ולהרבות שם בתחנונים בערב ראש השנה. אחר כך מתפללים כל הקבוצה הקדושה הזו ביחד בראש השנה, בכלליית גדול, ובאחדות רב, ואהבה רבה ועצומה מאוד, כל החברים זה לזה ממש".

כלומר, יש כאן שני שלבים: המתקת הדינים בציון, ואחר כך אהבה בין החברים.

והשמחה מגיעה בשלב השני, כפי שחרט במכתבו הרה"ח ר' משה טשענסטחובער זצ"ל, "זה עקר חיותנו מה שאנו זוכים לילך לפרש שיחתנו ומרירות נפשנו על ציינו הקדוש, וברוך ה' אחר כך נשאנחנו הולכים מצינו הקדוש - נמשך שמחה בלבנו".

כשאנחנו לומדים את התורה של רבינו על ראש השנה - אנו זוכים להמשיך את הארת ראש השנה לא רק בראש השנה, וגם כעת להמתיק את כל הדינים הקשים השורים על עם ישראל.

אבל כאשר אנו לומדים את התורה הזו בעצמה, בדיבור ובאחדות חברים, אנו זוכים לחוש ממש את השמחה של ראש השנה שופעת בתוך ליבנו.

ולכן, אם אתה מעוניין לחוש כבר עכשיו בשמחה הגדולה של ראש השנה, פנה כעת לרכז 'לטייל בתורתו' באיזור מגורך, והצטרף לקבוצות הלימוד השונות בתורה ס"א. כך תזכה להרגיש את השמחה פורצת הגבולות.

מזכרת 'מחברים' ש"י אלטל בתורתו

דהיינו שזה רק לעינינו בלבד, אבל היא זאת שמגרה אותנו **ללמוד עוד, לברר עוד, ליצור תורה שבעל פה משלנו**.

ואם כן יוצא; שדווקא הידיעה הזו שאין לנו את הסוד בשלמותו - היא סוללת לנו את הדרך להוציא לעצמנו תורה שבעל פה ישרה ואמיתית.

לעומת זאת, ברגע שאדם חושב שהתורה שהוא לומד היא "שלמה", כלומר, תורה שאין לה המשך - הוא חוטא בעצם למגמת התורה. כי האור שבתורה נועד להוליד עומק נוסף, לא להסתפק במה שהתגלה. דווקא זהו הפגם שבו "מסתלק סוד העיבור" - ברגע שהאדם **רואה את קצה האור, וחושב שהוא כבר רואה הכל...**

על כפיים כיסה אור

לכן, יש סכנה גדולה בהסמכת רבי שאינו ראוי, כיוון שמדובר במנהיג שהתורה שלו לא משאירה את הלומד עם תחושה שהתגלה לו רק חלק קטן מהסוד, הוא לא משאיר מקום להמשכיות ולחיפוש אישי. להיפך, זו הנהגה שמכסה את הסוד, במקום לגלות שיש סוד מתמשך שאין לו סוף. הצדיק האמיתי, לעומת זאת, מראה את הדרך, אך משאיר לאדם מקום לקבל ולהוציא כל פעם דברים חדשים. לכן, כאשר ממנים מנהיג שאינו ראוי, האדם רואה את הכתב, אך הוא לא יודע שהוא רק שער לדבר עמוק יותר. הוא מחפש עצה בספרים, אך אם הוא לא מוצא - הוא מוותר, כי נדמה לו שאין יותר מזה, ואז נמסר הסוד לעכו"ם. לא כי הם משיגים את כל החכמה, אלא בגלל שהחכמה הפכה גלויה מדי, שטחית מדי, ללא סוד.

לחפש עומק גם במה שגלוי

רבינו מלמד אותנו שבתורה יש תמיד עומק נוסף. כל חכמה נמסרת רק "לעיניך" - כדי שתדע לחפש את האור. לא להסתפק בהופעה החיצונית של הקדושה, לא לחשוב שהתורה מסתכמת בכתב ובשורה. כל כתיבה, כל ספר, הוא רק זימון לחיפוש עמוק יותר.

וכשאדם מאמין כך, כל לימוד הופך למפגש עם חידוש, כל תורה שבכתב מתעוררת לתורה שבעל פה.

אור השכל בכתב ידינו

בתורה ס"א רבינו מגלה שישנו תהליך פלאי שבו אור השכל נכנס אל תוך הספרים הכתובים. כשאור החכמה יורד על ידי הסמכת רבי ראוי, כל משמעות האותיות הכתובות מואר ונחשף, ומתגלים בהם משמעויות חדשות שלא נראו לעיניים עד כה.

אבל, לא מדובר רק באור רעיוני, אלא בכוח ממשי שפועל שינוי בכתב עצמו. כשהכתב של ישראל מואר, כל משפטי האומות נכנעים לו. וצריך להבין מהו הכוח הממשי? ומה המשמעות של 'כתב מאיר? וכן איך ייתכן שכוח התורה יכול להימסר גם לאומות, הרי סוד העיבור נמסר רק לישראל? כשמתבוננים בדברים, ישנה לכאורה סתירה מהותית בתוך דברי רבינו:

באות ב' מבואר שהסמכת רבי הגון יוצרת שליטה על חוקי הגויים, והם מתנהגים ע"פ התורה. אבל בהמשך אות ג' מובן שכאשר נסמך רבי הגון, אזי סוד העיבור [שהוא עצמו השכל של התורה] נשמר אצלנו ואין להם שום נגיעה בו, ואם כן כיצד הם משתיתים את חוקי הנהגתם ע"פ אותה חכמה וסוד, הרי אין להם שום אחיזה בו?!

הסוד שנראה - אך אינו ניתן!

במרכז השאלה עומד רעיון מהפכני: גם כשנמסרת תורה, וגם כשיש הארה - היא "נראית לעינינו בלבד". כך בדיק פועל **סוד העיבור** בייחס לגויים, ובאותו יחס כך היא דרך החכמה כשהיא מתגלה מהצדיקים לכל יהודי. מה שנמסר לנו הוא תמיד בגדר נגיעה - לא אחיזה שלמה...

ואם כן אותה שאלה שנשאלת כלפי האומות, נשאלת גם כלפי כל גילוי של תורה וסוד שהנשמה הגדולה מגלה לישראל. אם כל הגילוי הוא לעינינו לבד, איך אנו מוציאים משפטי הנהגות מכתב ידם של הצדיקים?

אך רבינו מגלה שכל צמצום, כל העלמה שמייצרת קושי ומורכבות, ההמתקה של הדין היא בשורשו, דהיינו שמאותו מקום שנמשכת אותה העלמה - שם גם טמונה העזרה והישועה האמיתית של כל אחד.

אמנם אנחנו רואים את החכמה באופן של 'סוד',

פשט התורה

ביאור משולב שווה לכל נפש

המשך אות ג'

באות א' מקשר את 'אמונות חכמים' - ליכולת להוציא משפטי אמת והנהגות ישרות. וכשפגום באמונות חכמים, מטנף את גופו במותרות, הגורמת לו להוציא משפט מעוקל.

באות ב' מוסיף עוד נדבך בפגם אמונות חכמים, כשמסמיכים אדם שאינו ראוי להנהגה, נחלש הכוח שבכתב ישראל, ומתגבר כתב של אומות העולם, ונותן להם כוח לגרש את ישראל ממקום מושבם.

באות ג' מוסיף שע"י גירושם של ישראל ממקום יישובם - נמסר לעכו"ם סוד העיבור, השמורה רק לחכמי ישראל.

ענה מבאר מדוע גירוש ישראל ממקום הישוב, גורם ללקיחת סוד העיבור מישראל ומסירתו לעכו"ם:

וזהו, דהיינו כל מה שהתבאר לעיל לגבי חכמת תהלוכת גלגלי הרקיע, הוא בחינת המושג הידוע שנקרא 'סוד העיבור', שהוא כולל בתוכו רבדים שונים של חכמה וסוד, החל בהשוואת זמני השנה של החמה והלבנה, ועד להנהגת העולמות וידיעת העתידות, שסוד זה אינו נמסר רק לגדולי הדור שבכל דור, שיש להם נשמות גדולות ששורשם בעולמות עליונים.

ענה מבאר מדוע דווקא אותם נשמות גדולות שייכות לעניין סוד העיבור, ובפרט לעצמות ופנימיות:

פי השי"ת סידר בחוכמתו וברוח פיו, את כל תהלוכות הגלגלים שהנהגתם וסדר הילוכם הוא על ידי שכללים, שהם עצמים רוחניים דקים, שהם בעצמם מהות המלאכים ששייכים לעולמות האלו של הגלגלים, דהיינו העולם הזה. וכל גלגל וגלגל מהגלגלים של עצמי השמים, יש לו שכל מיוחד דהיינו שכל פרטי משלו. דהיינו מלאך פרטי ומיוחד שלו, שאותו גלגל מתנהג על ידו.

ועל ידי זה שהשי"ת סידר את הנהגת הגלגלים ע"י שכללים - מלאכים פרטיים לכל גלגל, הוא יצר את השתנות הלוך הגלגלים מאחד לשני, הן במשך זמן ההילוך והן בהיקף ובדרך שכל גלגל עושה. שנה הגלגל מהלך בחוץ דהיינו שיש גלגל אחד שהמהלך שלו אורך חודש, ובהו הסדר בדרך הילוך כזו שמקיפה היקף כזה המיוחד לגלגל זה, ואחרי חודש הוא מתחיל שוב את אותו מסלול וחזור חלילה מדי חודש בחודשו. וזה הגלגל מהלך בשנה או יותר, כלומר שיש גלגל אחר, שמהלך סיבוב אחר בזמן אחר של שנה או מעט יותר, ויש גלגל מיוחד ששונה מאוד בזמן הילוכו בכך שהוא צריך זמן רב כדי להקיף את כל מסלולו, ולוקח לו כמה אלפים שנים עד שמסבב את כל המסלול.

והכל, דהיינו כל השינויים במסלולים ומשך הזמן של כל גלגל לסבב את מסלולו, הוא נוצר לפי השתנות השכללים שיש לכל גלגל וגלגל, שהם עצמם משתנים במהותם לפי רחוקם מהעלה - [השורש], דהיינו הסיבה

הראשונה שלהם, וכמו כן לפי מידת רחוקם, כך מתנהגים הגלגלים בשינוי רב או מעט, בכמות זמן גדולה או קטנה, וכן מרחק מסלולם.

וכל אלו השכללים של כל הגלגלים, כלם מקבלים מהמנהיג הכולל את השפעת השכל, שממנו גם נגזרים כל הנהגתם ושינוייהם זה מזה. כי המנהיג הכולל הוא כעין 'עילה' בייחס אליהם, משום שהוא שכל הכולל, שכולל בתוכו את כל השכלים הפרטיים, והוא עצמו שכל הגדול יותר מכל הפרטים, משום שהשכל הזה היא הנשמה של כל הגלגלים ושל כל הבריאה שכלם מתנהגים על ידה של אותה נשמה, בבחינת מה שכתוב בפסוק (איוב ב): "אכן רוח היא באנוש, ונשמת שדי תבינים", שהנשמה שופע השכל בהם, דהיינו שמקור ההשפעה של השכל של בני האדם והשכליים, נובע מנשמת שדי' שהיא 'תבינים', דהיינו תשפיע 'ביניה' בהם.

ועל כן בגלל שהנשמה מנהיגה ע"י השפעת השכל את כל הגלגלים, לכן הנשמה נקראת בדברי חז"ל 'שמים', שהוא כלליות הגלגלים דהיינו הגלגל הגדול שהוא השכל הכולל. כמו שכתוב (תהלים א): "יקרא אל השמים מעלי" ואל הארץ לדין עמו", וחז"ל דורשים מפסוק זה שהשמים המוזכרים בפסוק זו הנשמה, והארץ המוזכרת בפסוק רומזת לגוף וכדלהלן (סנהדרין צ"א). פי הנשמה הזו הוא מנהיג הכולל של כל הגלגלים כנ"ל.

ועל כן יש עוד שם בפנימיות התורה לאותה הנשמה שהיא במדרגה זו, והיא נקראת 'גלגלתא' שזה מרמז לאחד מראשי ספירת הכתר, וזה על שם גלגלי הרקיע שמתנהגים על ידה והיא 'מגלגלת' ומסבבת אותם.

ענה מגיע למסקנה העולה מכל האמור לעיל:

ועל כן, בגלל שאותם נשמות מנהיגות את כל הגלגלים, לכן אלו הנשמות הגדולות בקיאין בסוד העיבור בשלמות, כי מי יודע הנהגתם של הגלגלים כמו המנהיג בעצמו שהוא הנשמה.

ואלו הנשמות הגדולות שכפי המבואר אינם רק בבחינת גלגל אלא הם נשמות הצדיקים והחכמים, צריכינן שיהיה להם גוף ונקי בבחינות (שקיע ד): שהגוף בעצמו יהיה כמו "פרי הארץ" שגדל באדמה ואויר של ארץ ישראל, ולכן הגוף הוא כמו פרי שהוא בחינות אוירא דארץ ישראל.

פי כשהאיר מתקדש ע"י תנועות הקולמוס בבחינות אוירא דארץ ישראל כמובא לעיל באות ב', אזי כל הפירות והתבואה הגדל שם באותו מקום, שמהם - מהפירות והתבואה - נוזן האדם, ומשם, מהמזון הקדוש הזה בא נוצר הספה ורעיות שבגוף האדם. אם כן הכל המזון וגם הטיפה הנוצרת ממנו, הוא בבחינות ארץ ישראל, כי הפירות גדלו באוויר ארץ ישראל. ומשם - מטיפה קדושה זו נרקם הגוף של הוולד, בבחינות (תהלים קל"ט): "רקמתי בתחתיות ארץ", שהירקמות העובר במעי אימו משול למי שגרם ונוצר בתוך הארץ. שזה בחינת ארץ ישראל, בגלל שהמזון של אותו מקום זך נקי וקדוש בקדושת ארץ ישראל,

התורה.

ח. לכאורה יש לעיין האם ככל שהגלגל יותר רחוק מהעילה כך הוא מסבב יותר זמן, או להיפך ככל שהגלגל יותר רחוק מהעילה כך הסיבובים שלו יותר קצרים.

ט. כמבואר מתוך דברי רבינו לקמן באות ו'.

י. עיין לקמן אות ו' שם מובא הפסוק "הן תוי שדי יענני", ומבואר שם ששם ש"ד" הוא מרמז על הצמצום, ויש להבין לפי זה מה הפירוש "ונשמת שדי תבינים".

יא. יש להבין לאיזה בחינות רומזים שתי המדרגות 'חכמה' ו'בינה' בתורה זו, שהרי השכל עצמו הוא 'חכמה' כמבואר לקמן ומצד שני כתוב בפסוק 'כי היא חכמתכם' ובינתכם" לעיני העמים' ודוק.

יב. ויש לעיין האם יש ב' בחינות במדרגת השמים: [1] שמים סתם. [2] שמים מעל.

יג. דרשת חז"ל שם בגמרא מדברת על הדין שה' דן את האדם לאחר פטירתו, והנשמה והגוף מאשימים האחד את רעהו בחטאיהם, והקב"ה מתערב יחד ודן אותם על מעשיהם, עיין היטב שם בגמרא, וראה לקשר את כל העניין שם המובא בגמרא לתורה דידן. יד. עיניו 'הכתר' מרומז בתורה לעיל באות א' בפסוק 'כי רשע מכתיר

ואזי הגוף שנולד מאותה טיפה נקיה, הוא בבחינת פרי הארץ דהיינו גוף נקי וקדוש, ואזי הגוף הוא כלי ראוי לקבל בתוכו נשמה גדולה שמשגיגה את שלימות סוד העיבור, בבחינת המובא לעיל מדרשת הגמרא על הפסוק: "יקרא אל השמים מעלי" וזה הנשמה' הגדולה שהיא מעל השמים וכל צבאם, והיא מתחברת אל גוף זך ונקי, בבחינת מה שמובא שם בהמשך דרשת חז"ל על הפסוק "ואל הארץ" ש"נה הגוף" (שם סנהדרין).

כי הנשמה יורדת למטה ומתלבשת לפי הגוף, כמו התגלות האור בתוך הכלי, כשהגוף שהוא הכלי, זך ונקי ממותרות ופסולת, אזי יכול לקבל נשמה גדולה שמשגיגה את סוד העיבור. וכן להפך כשהגוף אינו זך ונקי, אינו יכול לקבל נשמה גדולה, או שמקלקל אותה.

ועל כן - בגלל הקשר שיש בין הגוף והנשמה, לכן יש מדינות ששכלם של בני האדם הגרים שם הוא עב ומגשם, ואינם יכולים לתפוס דברים רוחניים, וכן יש מדינות ששכלם של האנשים הגרים שם הוא זך וצלול בלי עשבים סרוחים. והכל לפי המדינה דהיינו הארץ והאדמה של אותו מקום, לפי המזון היוצא ממנה, שממנו נוצרת הטיפה וזרעית וממנה שכל האנשים.

ענה מסיים לבאר מדוע הגירוש מארץ ישראל גורם לכך שמסתלק מאיתנו החכמה וסוד העיבור, ונמסר להם:

ועל כן, על ידי שנתגרשין מבחינת אוירא דארץ ישראל, על ידי בחינת הנ"ל, דהיינו בגלל שמסמיכים רבי שאינו הגוף שגורם להיחלשות כתב ידנו שזה גורם את הגירוש מארץ ישראל, אזי אין יכולין להתרשם גופים וזכים באותם מקומות שאליהם מתגרשים, ואין יכולין הגופים לקבל נשמה גדולה שיודעת את הנהגת כל הגלגלים, ועל ידי זה נלקח סוד העיבור מאתנו ונמסר להם.

ענה מלביש את דבריו שבאותיות ב' ו' במאמר חז"ל:

וזה שאמרו חז"ל (פסחות ק"ב) על הפסוק "והיתה ידי אל הנביאים החוזים שאל והקוסמים כזב, בסוד עמי לא יהיו, ובכתב בית ישראל לא יכתבו, ואל אדמת ישראל לא יבואו וגו', וחז"ל דורשים בסוד עמי לא יהיו" - זה סוד העיבור, "ובכתב בית ישראל לא יכתבו" - זה סמיכה, "ואל אדמת בני ישראל לא יבואו" - כמשמעו שיגורשו מארץ ישראל. ורבינו מבאר את הגמרא לפי האמור לעיל - הינו כנ"ל, שמה שאמרו חז"ל 'בכתב ישראל לא יכתבו זה סמיכה', הינו כמו שמבואר לעיל שעל ידי סמיכה שמסמיכין בשם רבי את שאינם הגונים, על ידי זה מחלישין כתב ישראל כנ"ל. וזהו משמעות הפסוק "ואל אדמת ישראל לא יבואו" שהתוצאה של היחלשות הכתב, הינו שנתגרשין מבחינת אוירא דארץ ישראל כנ"ל. וזהו בסוד עמי לא יהיו זה סוד העיבור, שעל ידי זה שנתגרשים מארץ ישראל נלקח מאתנו סוד העיבור כנ"ל, כי אין גופים זכים שיוכלו לקבל נשמות גדולות, וכל זה מתגלגל ובא על ידי המותרות הנ"ל שנעצרו בגוף, בגלל פגם אמונת חכמים.

את הצדיק' ואכמ"ל.

ט. דהיינו שדיעתם אינה לימוד ידיעה חיצונית, אלא ידיעה פנימית, כי הם אלו שמסבבים את כל הגלגלים

טז. צריך להבין, מה הסיבה שהנשמות האלו צריכות גוף בשביל הנהגתם, ומדוע לא יוכלו להנהיג כנשמות לבד.

יז. ויש לעיין האם כל מה שמתקדש בחוץ לארץ הוא רק האוויר, והרי הפיר הוא גם מן האדמה, ואם כן יוצא שהפרי חצוי לשתי בחינות, שגדל מאוויר ארץ ישראל - ומאדמת חו"ל.

יח. רבינו דורש פסוק זה על ארץ ישראל, ויש להבין הלא לכאורה ארץ ישראל גבוהה מכל הארצות.

יט. יש לעיין לשם מה רבינו מביא את כל הקטע הזה בעניין המדינות, הלא אין זה נצרך להבנת מהלך התורה.

כ. ויש לעיין האם בגלל זה לא יורדות כלל נשמות גבוהות לתוך הגופים, או שאעפ"כ הם יורדות אלא לתוך גופים לא זכים, ולכן הם לא משיגים את סוד העיבור.

כא. לפי דברי הגמרא השתלשלות הפגם מתחילה דווקא בסוד העיבור ואחר כך בפגם הכתב ובסוף בגירוש ישראל, ויש לעיין שזה לא כסדר הכתוב ומפורש בדברי רבינו.

שיחת מחברים

דוד: אתה ממש מסקרן אותי.

מאיר: הדוגמא הראשונה היא הפסוק 'וספר כתב איש ריבי', רבינו אמנם הביא את הפסוק כעין אסמכתא לכך שעל ידי המחלוקת נעשה ספר - בלי להיכנס לאיזה סוגי ספרים נכתבים מתוך המחלוקת - כשמתבוננים בפסוק מגלים שרבינו מוסיף ורוב נוסף לעניין האמונת חכמים בספרים הנכתבים, שאני אאמין גם בספר של איש ריבי...

דוד: זה ממש נפלא מה שאתה אומר, אתה ממש חותר לנקודה בתוך הפסוק, אבל אני מרגיש שאתה צריך עוד יותר לחדד אותה.

מאיר: אני אנסה להסביר יותר טוב את עצמי. כשיש לי מחלוקת עם מישהו, אני כותב מזה ספר, הוא מקשה קושיה, אני שב בתשובה ומתיר, וכך הדבר חוזר על עצמו שוב ושוב, עד שכתבתי מזה ספר שלם. מי שיקרא את הספר שלי, יקבל בסוף את שני הצדדים, את השאלה והתשובה - אבל מנקודת המבט שלי. עכשיו שיש לי לדבר נפלא, אם הקורא יסתכל בספר שכתב 'איש ריבי', איך שהוא תיאר את אותו המהלך של המחלוקת בינינו, את השאלה שלו והתשובה שלי, הוא יקבל תמונה אחרת על פני הדברים.

זה מה שרבינו מרמז לי שהספר שמתחבר מתוך המחלוקת, צריך להיות באופן כזה, שאני כל כך מאמין גם בחברי שחולק עלי - עד שאני מאמין לגמרי גם בספר שכתב איש ריבי מנקודת המבט שלו!

דוד: ממש פלאי פלאות מה שאתה אומר! זה בדיוק מה שאנחנו מדברים עליו, שעל ידי התבוננות בכל פסוק נפתחים מרחבים שקושרים את הפסוק הזה לכל התורה. הדלקת אותי, תן עוד איזה דוגמה של פסוק...

מאיר: הדוגמא השנייה היא מהפסוק 'ורקתי עליכם מים טהורים', מצד אחד הנקודה שם היא יותר פשוטה, מצד שני איך שאני רואה את הנקודה הזאת היא נוגעת לעומק מהלך התורה.

דוד: עכשיו אתה ממש מגרה את סקרנותי.

מאיר: לכאורה רבינו מביא פסוק רק כדי להגיד שהמים מטהרים, אבל בפסוק כתוב גם מי מביא את המים האלו. בפסוק כתוב משהו שהוא לא מפורש בתורה ס"א, מי מביא את המים? הפסוק אומר 'שה' בעצמו זורק עלינו את המים, דהיינו שזה מהלך אלוהי שמגיע מלמעלה, ואז נשאר לנו להבין בקשרי המאמר איך המים האלו נורקים מלמעלה...

דוד: עוררת כאן נקודה חשובה שצריכה הרחבה מרובה... אנחנו עוד צריכים להמשיך לדבר על העניין הזה של הפסוקים גם בפעם הבאה...

מאיר: אתה מתכוון לכך שכל התורה מתפרשת מיניה וביה?

דוד: זו אמירה קצת עמומה... אני מתכוון לכך שאנחנו צריכים לוכור שכל בעיה או שאלה שמתעוררת לנו בתורה, אנחנו צריכים לחפש את התשובה ואת הביאור בתוך התורה אותה אנו לומדים, ולא סתם לחפש רעיונות מהמוח שלנו, כדי לנסות להסביר דברים...

מאיר: דהיינו אם אנחנו רוצים לדעת מיהו רבי הגון ומיהו רבי שאינו הגון, עלינו לנבור בתוך קשרי התורה ולגלות מה רבינו בעצמו אומר לנו בעניין זה. ואם אנחנו רוצים להבין למה הסיפור של דואג ודוד תופס מקום כל כך חשוב בתורה, זה יתבהר לנו רק מתוך התורה...

דוד: בדיוק, ולכן אין טעם לעסוק כל הזמן ב'שכלים פרטיים' - להתעסק רק בכל שאלה בנפרד וכל פעם לנסות לתרצה בכל מיני אופנים, אלא עלינו לאפשר לשאלות לפתוח לנו את החשיבה על התורה בכללותה, עד שיתחילו לצוץ תובנות כאלו שסוללות מהלך שהוא כמו הבריח של התורה...

מאיר: למה היה כל כך חשוב לך להדגיש את זה דווקא לפני הכלל החמישי?

דוד: כי בכלל החמישי ישנה קצת נטייה להתפוררות.

מאיר: אתה מתכוון שבגלל שלומדים את הפסוקים וגם את כל הנושא שמסביב, אז לפעמים זה כאילו כזה קצת מוציא אותך מתוך התורה בעצמה.

דוד: נכון, צריך לוכור ולחדד שהרעיון של הלימוד מכל הפסוקים שמסביב - נועד למהלך הפוך מהתפוררות. כי אם אתה לוקח כל פסוק והופך בו והופך בו, ומתבונן בו, זה לא מוציא אותך מחוץ לתורה שאתה לומד אלא אדרבה זה מכניס אותך עמוק לתוכה.

מאיר: אתה מזכיר לי את השיחה של רבינו שאמר: "כשחושבין תורה, צריך להיות חושב הדבר תורה שרוצה לחדש בה, לחשוב ולחזור במחשבתו אותו הפסוק או אותו העניין כמה וכמה פעמים הרבה מאד, ולהיות נוקש ודופק על הפתח עד שיפתח".

דוד: זה כל כך נצרך לענייננו, כי הרבה פעמים בגלל הכלל החמישי, אנשים קצת טעים לברוח מהר מאוד לכל הפסוקים והפירושים שמסביב לפסוק שרבינו הביא, לפני שהם נוקשים ודופקים שוב ושוב על אותו קטע וחלק מהפסוק או מאמר חז"ל שרבינו הביא בתורה.

מאיר: האמת שיש לי כמה דוגמאות לנקודה שהעלית, שממבט ראשון של הראיות מהפסוקים או גמרות שרבינו מביא, נראה שיש בהם משמעות הרבה יותר רחבה מהעניין הנקודתי שלשם הם הובאו.

מאיר: מה נשמע דוד? תדע לך שאני ממש מחכה לדבר איתך על הלימוד בעיני... וזכר שדיברנו על הכלל השלישי?

דוד: אם אני זוכר נכון זה היה לפני חודש בערך, אני צודק?

מאיר: לגמרי. אני רוצה שנחזור ללמוד את הכללים. מה אתה אומר, באיזה כלל נתמקד?

דוד: אולי נעסוק בכלל החמישי והמסתעף...

מאיר: מה הפירוש 'המסתעף'?

דוד: פשוט הכלל הזה מתחבר לעוד שני כללים מתוך המערכת הזו, שְׁמָה ח"י כללים.

מאיר: אני שומע... טוב, בוא נתחיל ונתגלגל...

דוד: תראה, אנחנו לא נסיים לעסוק בכלל הזה בפעם אחת, בפרט שצריך להביא דוגמאות, אבל יש נקודה חשובה מאוד שעלינו לחזור עליה שוב ושוב, ובפרט כשנכנסים לכלל החמישי...

מאיר: חכה רגע... אני כבר ישמע את כל מה שיש לך לומר, אבל לפני כן בוא נחזור קודם כל בקצרה על הכלל החמישי בעצמו.

דוד: אתה צודק. תקריא בבקשה את לשון הכלל.

מאיר: "הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתו לאיזה ענין, סובב כוונתו על כל הענין, ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין".

דוד: במילים שלנו בתכלית הקיצור, כשרבינו מזכיר פסוק בתורה, בדרך כלל הוא מביא חלק מתוך איזה פסוק, לשם ראייה או אסמכתא לאיזו שהיא נקודה מסוימת בתורה. אבל באמת הפסוק הזה מקושר לכל התורה, ובעצם משליך על הבנת כל התורה.

מאיר: אז אפוא נכנס העניין הזה, שגם כל הפסוקים מסביב קשורים לתורה?

דוד: נראה לי שזה יוצא מהחלק השני של דברי ר' אברהם, שבעצם הדרך לראות איך הפסוק קשור לכל חלקי המאמר, זה בעיקר כשפותחים את הפסוק במקורו, או את הגמרא, או הזוהר, ומסתכלים על כל המקום שממנו נלקח אותו ציטוט שהוזכר בתורה, ואז חושפים ומגלים דברים שלא התגלו קודם.

מאיר: עכשיו הגיע השלב שבו נתחיל עם דוגמאות...

דוד: לא, מאיר, אמרתי לך מקודם שחשוב לחדד כאן איזה נקודה.

מאיר: סליחה, אני איתך.

דוד: פשוט צריך לחדד שוב ושוב את הנקודה העיקרית - של הכלל הראשון.

לבנה בחידושה

ליקוטי הלכות באספקלריא המאירה

סוד העיבור - אור וכלי

אחרי שראינו בדברי מוהרנ"ת בתחילת ההלכה שהמושג אמונת חכמים הינו רחב ושוויוני - יותר ממה שאנו תופסים אותו.

כלומר, אנחנו תופסים את כל המושג אמונת חכמים כפי ההבנה המקובלת, שיש חכמים שצריך להאמין בהם. אבל מוהרנ"ת משנה את התפיסה הזו ומסביר שהאמונה בחכמים היא 'אמונה' - בחכמה.

האמונה הזו נובת על ידי סילוק השכל ובניית כלי שהוא 'אמונה'. רק על ידו זוכים להמשיך את הארת השכל בצורה נכונה לתוך הכלי, ואז אפשר לקבל מאור השכל את ההשגה הנכונה, לא רק בגדולת ה' אלא גם מה רצונו שנעשה בפועל, כיצד נתנהג, ומהו המשפט הישר בכל דבר בעולם.

בהמשך דבריו מבאר מוהרנ"ת שזהו שורש החילוק בין ישראל לעכו"ם, ובעצם זהו ההבדל בין כתב ידם לכתב ידינו המבואר בתורה:

וזה עקר החילוק וההבדל שבין ישראל לעכו"ם, כי גם חכמי העכו"ם רבים ככלם מאמינים בו יתברך, כמו שצאמר, וישמי נורא בגוים" דקרי ליה אלקא דאליקא. וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל שאמר (שיחות הר"ן וכו' רכה) שחכמיהם חקרו בגדולתו יתברך עד שאמרו שהוא יתברך גדול ומורומם ומנושא מכל המושבות וכו' וכו' כמו שהוא באמת! ר' נתן אומר כאן דבר מבהיל!

גם חכמי הגוים חקרו כל כך, ולכאורה השיגו את הסוד, הם השיגו שהשי"ת גדול ומרומם ומנושא מכל המושבות (מכל השכלים הפרטים) כמו שהוא באמת! דהיינו שהשגתם למעלה היא השגה אמיתית.

אם כן, היכן נמצאת הנפילה שלהם?

כאן מגיע ה'אבל' הגדול:

"אבל אין יודעין משום מצוה של תורה!!"

כלומר, הם אינם משיגים את הכלי שהאור נכנס לתוכו. המצוות הם כלים להתגלות האור כאן בעולם. ואת זה אין להם.

כי זה אי אפשר להם להשיג בשלל אנושי בשום אופן איזה מצוה ממצוות התורה. ומחמת זה הם רחוקים מקדשת ישראל, מחמת שלא זכו להאמין בה' ובמשה עבדו, אבל אנחנו עם קדוש זכינו להאמין בה' ובמשה עבדו עד שזכינו לקבל תורתו הקדושה על ידי משה עבדו נאמן ביתו. וכמו כן בכל דור ודור אי אפשר להתקרב אליו יתברך באמת כי אם על ידי אמונת חכמים, כי רק החכמים והצדיקים אמתיים, רק הם ממשיכים לנו אור האמונה הקדושה ורק על ידם אנו יכולים להתקרב לאבינו שבשמים.

ר' נתן מפרש כאן באופן מיוחד ועמוק, את כל העניין של סוד העיבור: סוד העיבור ותהליכות גלגלי הרקיע כולל שני מסלולים עיקריים: ה'אור' שזה השמש, שיש לה מסלול משלה, וה'כלי' שזה הלבנה, שיש לה מסלול שונה. כל עיבורי החודשים והשנים עוסקים בחיבור שבין המסלול של הלבנה למסלול של החמה. חיבור בין האור והכלי.

העכו"ם משיגים את האור לגמרי, הם יכולים לראות לרגע את האור הגדול, להביט ולהתבונן ולקלוט לרגע שה' מנושא מכל המושבות כמו שזה באמת. אבל אין להם את הכלים לקלוט בתוכם את האור, ולהאיר את האור הזה בתוך העולם הגשמי.

מבחינתם קיים נתק בין האור האינוסופי הרוחני שמתגלה פה ושם, לבין החיים בעצמם. ולכן הם נמצאים מחוץ לתמונה.

החיבור הזה בין האור לכלי, נמצא במשמעות רחבה בתורה ס"א פעמים רבות. רבינו עוסק במישרין ובעקיפין בחיבור שבין המרחב הרוחני של הבריאה (שמים), למרחב הפיזי של הבריאה (ארץ). ואכן בהמשך דבריו עובר מוהרנ"ת לעסוק בעניין הכוח העצום שיש במאכלים, שדווקא על ידם מתחברים הנשמה והגוף לשכון יחד בשלום.

חידושי רבא

עדכונים וחדשות מבית 'מחבורים'

עשות ספרים הרבה - קשרי המקראות

אלפי לומדי התורה הזמנית קיבלו בשמחה את החוברת הנפלאה "קשרי המקראות ומאמרי חז"ל". בנוסף לכך החוברת התחדשה לתועלת הלומדים ומדור 'ביאורי המושגים' שולב בתוך המקראות ולא כנספח, וכן התווסף **ציון מראי המקומות ממוהר"ת**, ועוד. בכדי להעניק כלים נוספים למעינים, המבקשים להעמיק בלימוד התורה עם ח"י הכללים.

תשומת לב מיוחדת ניתנה בחוברת זו **למדור 'נקודות לעיון'**, שדרכו יוכלו הלומדים להרחיב ולעייין. ודווקא מתוך ריבוי השאלות ישובו אל אמונת חכמים, ועל ידם יתחדש עוד ספר...

אור צדיקים ישמח - חבורות חדשות

ב'לטייל בתורתו' לא עוצרים לרגע, ומדי חודש מתחדשות קבוצות לימוד חדשות בתורה הזמנית בכל רחבי הארץ.

בשכונת חפציבה שבעיר מודיעין עילית הוקמה קבוצה חדשה, ומדי יום חמישי יתקיים שיעור על התורה מפי הרה"ח ר' יחזקאל ששון שליט"א. השיעור מתקיים בבית הכנסת 'בית אורה' (באולם אור חיה) רחוב הרב אלישיב 10 בשעה 21:15. ליצירת קשר עם אחראי השיעור: **הר"ר יצחק לינצקי 053-414-5799**

בישיבת 'מבקשי ה' בעיר בית שמש הוקמה חבורה לבחורים, המעינים במשך השבוע בתורה הזמנית, ומתענגים על אור הצדיק המתגלה בתורתו. ובכל שבוע מתקיים שיעור מהר"ר נחמן ברגר שליט"א. הנציג בישיבה הוא הבה"ח אשר פרידברג הי"ו.

מאחר שמודיעים להם - אינו סוד

הזוכים בחידת השבוע - גליון 'מחבורים':

גליון 12 ל"ג בעומר | הר"ר מנחם ציון חנון הי"ו | צפת

גליון 13 שבועות | הר"ר נחמן דוידוביץ הי"ו | צפת

פתרון החידה מגליון 13:

נושא החידה: **סוד העיבור**

חידה חכמה, ולחזיון שוא לא ידועה - סוד העיבור הוא חכמת ישראל, והיא לא ידועה לנביאים החוזים שווא.

גם אם גלוייה, אבל לא לנצח פתורה - גם כשמודיעים את הסוד לגויים הוא נשאר סוד.

גלגולי החיים, נמסרו רק לחכמים - הנגהת העולם ע"י הגלגלים, נמסרה רק לנשמות החכמים.

כְּשֶׁלָּהֶם מֵאֲמִינִים, הַעֲיִינִם מֵאֲרִיִּם - כשיש אמונת חכמים מאיר סוד העיבור את העיניים.

חידת השבוע

בְּבִרְיַת הַשָּׁמַיִם, נִחְלָקוּ לְשָׁנִים,

בְּנִבְנוֹת הַכְּתוּבִים, הָכּוּ פְעָמִים.

יִטְהַרוּ מֵתִים, בְּזִרְקַת פְּלָגִים,

סְפָרִים נִשְׁלָמִים, בְּדִלִית עֲמָקִים.

ניתן לשלוח תשובות על החידה בעמודות 'זרדים פלוס' בשלוחת 'תשובות לחידת עלון מחבורים'

בין הפותרים נכונה את נושא החידה ורוב הפרטים תתקיים הגרלה ע"ש 500 ש"ח

© גליון 'מחבורים' יו"ל ע"י 'לטייל בתורתו' ע.ר.

לפניות למערכת: lb046277313@gmail.com

הלימוד בעיון הוא אור שמתפשט לחוץ

יש משהו מיוחד בהליכה עם התורה בעיון, שזה תופס אותי במשך כל היום. בכל מעגל השנה.

למדתי הרבה חסידות, וגם את ספרי רבנו"ק לבית אלכסנדר. לדוגמא, עכשיו היה הפרויקט של "לחדש בתורתו", ובמסגרתו כתבתי מאמר המשלב את הרעיונות של התורה הזמנית - 'מי חנוכה', עם מאמר מהסה"ק ישמח ישראל מלאכסנדר. כשאני לומד תורות של רבינו, אני מוצא הרבה שייכות לתורות שאני לומד באלכסנדר, ואני מרגיש ממש בבית.

אבל למרות זאת, את העניין הזה של 'גילוי אחדות פשוט בתוך פעולות משתנות', חיפשתי בכל ספרי החסידות, ולא מצאתי. ודווקא הנקודה הזאת שרבינו חידש, היא מהלך יומיומי, שנמצאת ומאירה בכל נקודה שעוברים בחיים.

ישנה נקודה נוספת שבה אני פוגש את העוצמה של ההליכה עם תורות. ה' זיכה אותי למסור שיעורים בשעות הערב, ולהחזיר יהודים בתשובה. ומאז שזכיתי להצטרף ל'לטייל בתורתו', כל פעם רבינו מאיר לי מתוך התורה דרכים ורעיונות איך לחזק את המתקבלים.

דיברתי עם יהודי שמתמודד ל"ע עם הרבה קשיים וצרות, על הסוד הנפלא הזה: 'לגלות אחדות פשוט - דווקא מתוך פעולות משתנות', וממש אורו עיניו, הגילוי החדש הזה נתן לו כח ותקווה, והוא ביקש ממני שאביא לו את החוברת של 'לטייל בתורתו'...

ליקוטי מוהר"ן בעיון זה דרך לעבודה מעשית

בימינו תורת הבעש"ט הקדוש התפשטה - כמעט ללא התנגדות. תורת חב"ד למשל, אך עיקרה של תורת חב"ד היא ההתבוננות. בעבר הייתי יושב הרבה בהתוועדויות, בסוף ההתוועדות יוצאים עם רעיונות נפלאים ועמוקים, אפשר ממש לרחף באויר מעוצמת הדיבורים.

אבל אחר כך כשמגיעים הביתה לחיי היום יום, קשה לתרגם את ההשגות והאלוקות לעבודה מעשית. אפשר לומר בדרך צחות, שזה כעין 'אחדות פשוט בלי פעולות משתנות'...

לעומת זאת, בלימוד ליקוטי מוהר"ן בעיון, נכנסים אחרי הלימוד לעולם אחר לגמרי, יש לך דרך ומהלך מעשי איך להתמודד כל הזמן. לא יושבים רגל על רגל ושומעים חסידות, ואז חוזרים הביתה, והכל ממשיך כרגיל.

רבינו נתן לנו שעה התבודדות, שזה לא פשוט לכל אחד, אבל זאת עבודה מעשית. שמירת עיניים, שמירת המחשבה, תפילה בכח, תפלה ומצוות בשמחה, חשבון הנפש.

המניעה מלהתחבר לליקוטי

מוהר"ן - היא הסיבה להתחבר אליו

הענין הזה, שבסוף הלימוד צריך להכניס את התורה לחיים, זה דבר שגורם להרבה אנשים מניעה מללמוד ליקוטי מוהר"ן. הם אומרים לעצמם, 'אם אני יכנס לזה, אני יצטרך להתבודד כל יום שעה שלימה', וזו עבודה קשה אפילו למי שכבר טעם את האור של ההתבודדות.

רוב האנשים מעדיפים לשמוע איזה ווארט טוב של חיזוק ואמונה, איזה סיפור נחמד, ואפילו להעמיק באיזה השגה ומחשבה עמוקה, אבל לא להיכנס ללימוד שמחייב אותך להתמודד עם הפעולות הקטנות, להפך אנשים לזעגים לזה.

אבל הסיבה שאדם כן ייכנס לזה, זה אם הוא מוכן באמת להתבטל לה' ולעשות את רצונו באמת, אם בוער בו החשק לזכות לקרבת ה', והוא מתפלל לעשות את מה שה' רוצה ממנו. מי שמתבטל לה' באמת, מבין שלימוד ליקוטי מוהר"ן בעיון - זה ממש הדרך של הבעש"ט הקדוש. זה מה שהוא רצה, שנהיה עובדי ה' באמת ונתבטל אליו, ולא רק נמלא לנו אוצרות של ידע וחכמה.

שם: הרב שמואל ויסמן

גיל: 31

מקום מגורים: עמנואל

עיסוק: כולל הלכה

להתחבר לשורשים - ללמוד ליקוטי מוהר"ן

ב"ה זכיתי להימנות בין חסידי אלכסנדר. מצד אימי תחי' יש לנו קשר משפחתי חם לברסלב, סבי הוא הרה"ח ר' משה יוסלובסקי זצ"ל, שהיה מחסידי ברסלב בעיר מוסקבה. הוא הקים את הכנסת האורחים הראשונה לבאי הקיבוץ הקדוש בראש השנה באומן (היא"צ שלו שבוע שעבר ביום י"ט סיון).

מורי ורבי האדמו"ר מאלכסנדר שליט"א, לומד הרבה בספרי ברסלב, ידוע שבצעירותו היו מכנים אותו 'דער ברסלבער חסיד'. בנוסף לכך הוא היה לומד ליקוטי מוהר"ן בחברותא יחד עם ראש כולל ברסלב, הגה"ח ר' נתן צבי קעניג זצ"ל.

בשנה האחרונה שמעתי על הפרויקט של 'לטייל בתורתו', ואת הבשורה שיש אפשרות לכל אחד ללמוד ולהבין ליקוטי מוהר"ן, ומאז אני בפנים. גם בעבר הייתי לומד בספרי ברסלב, אבל מאז החיבור שלי עם 'לטייל' זה הפך לסדר קבוע יומיומי, עם חברותות, והלימוד הזה נכנס לעצמות.

הריצות בערב פסח - הם קשיי הלידה

לפעמים לומדים תורות עמוקות בחסידות ולא מגיעים מזה לשום תכלית, אבל דווקא כשלומדים ליקוטי מוהר"ן בעיון, מגיעים מתוך זה לעבודה מעשית. למשל; בחורף הלכנו עם תורה ב', ומבואר שם על תהלוכות וריצת הדמים שהם הקשיי לידה, שאחריהם זוכים להתגלות ולידה חדשה, מתוך הפעולות המשתנות.

אחר כך הגיע ערב פסח, ובימים הגדולים האלו יש רצון עז להתכונן ליום טוב, ללמוד איזה סוגיא בענין פסח. לעורר את

הלב על ידי לימוד ספרי חסידות. להתנתק מכל העולם ולשבת כמה שעות לדבר עם ה', וכך להגיע לחג עם כלים לקבל את האור.

אבל במקום זה, כל היום עסוקים בנקיונות, בהכנות, בריצות מקימחא לקימחא, מחלוקה לחלוקה. ובסוף נופלים לפסח בתחושת החמצה, ואני שואל את עצמי, 'למה לא עשיתי שום דבר, שום הכנה?'

אבל בזכות ההליכה עם התורה, הסתכלתי על הכל בצורה אחרת לגמרי. כל הבלגן שסבב אותי בערב פסח היה ריבוי פעולות משתנות, הרגשתי שזה כמו ריצת ותהלוכות הדמים שהם קשיי לידה. והאמנתי שה' ייתן לי בסוף את עיקר ההשגה, שהיא המזמור לתודה, הלידה - גילוי האחדות הפשוט בתוך כל הפעולות המשתנות האלה.

בתורה ב' הבנתי שזה רצון ה', שנגלה את האחדות הפשוט דווקא מתוך הפעולות המשתנות. כלומר, לקבל את האור של פסח - דווקא מתוך ההתרוצצויות עם הילדים...